

7.2.2022

Sosiaali- ja terveystoimialan yksiköille

TALOUELLINEN AVUSTAMINEN LASTENSUOJELULAIN MUKAISESTI

Voimassa	7.2.2022–6.2.2032
Korvaa	Pysyväisohjeen: Taloudellinen avustaminen sijoituksen aikana laitos- ja perhehoidossa sekä itsenäistyneen nuoren taloudellinen tukeminen 26.1.2012; 3.0.4
Luokka	Ydintoiminnot
Asiasanat	Lastensuojelulaki, taloudellinen tuki, avohuolto, sijaishuolto, itsenäistynyt lapsi, myöntämisperusteet

SISÄLLYS

1.	Yleistä.....	2
2.	Perheen taloudellisen tilanteen selvittäminen ja toimeentulotuki	2
3.	Toimeentulon ja asumisen turvaaminen (Lastensuojelulaki 35 §).....	3
4.	Lastensuojelulain 36 §:n mukaiset avohuollon tukitoimet ja taloudellinen tukeminen	3
5.	Taloudellinen tukeminen lastensuojelun avohuollossa	4
6.	Taloudellinen tukeminen sijoituksen aikana.....	8
	Lapsi ostopalveluyksikössä	8
	Lapsi omassa lastenkodissa	9
	Lapsi kaupungin omassa perhehoidossa	10
	Lapsi kotiin sijoitettuna	10
7.	Lapsi jälkihuollossa	11
8.	Lapsen itsenäistymisvarat.....	11

7.2.2022

---

1. Yleistä

Helsingin lastensuojelussa taloudellisen tukemisen päätöksiä voidaan tehdä sekä lastensuojelulain että toimeentulotukilain perusteella.

Toimeentulotukilain mukaiset päätökset ovat joko täydentävää toimeentulotukea tai ehkäisevää toimeentulotukea. Lastensuojelun sosiaalityöntekijät tekevät pääasiassa ehkäisevän toimeentulotuen päätöksiä. Tämän ohjeen tarkoituksena on määritellä lastensuojelun taloudellisen tukemisen reunaehdoja ja sisältöä sekä yhtenäistää toimintakäytäntöjä.

Lastensuojelun taloudellinen tukeminen on joko avohuollon tai sijaishuollon asiakkuuteen liittyvää lapsen kirjalliseen asiakassuunnitelmaan perustuvaa avustamista. Tällöin asiakassuunnitelmaan on kirjattu työskentelyn tavoitteet. Sosiaalityöntekijä arvioi, että tukitoimenpiteenä myönnetty taloudellinen tuki lieventää lastensuojelun tarvetta ja vastaa lapsen yksilöllisiin tarpeisiin ja näin edesauttaa tavoitteiden toteutumista.

Taloudellisen tukemisen perusteluksi ei riitä pelkkä "tuetaan lastensuojelullisin perustein", vaan on yksilöitävä, millä tavalla tukeminen edesauttaa lapsen kuntoutumista.

Tähän pysyohjeeseen on lisätty ohjeet koskien lastensuojelulain avohuollon mukaista taloudellista avustamista ja päivitetty ohjeistus sijaishuollon osalta.

2. Perheen taloudellisen tilanteen selvittäminen ja toimeentulotuki

Ennen lastensuojelulain 36 §:n mukaista päätöksentekoa perheen taloudellinen tilanne on selvitettävä ja tarvittaessa ohjattava perhe hakemaan toimeentulotukea. Kelan etuuksien ja toimeentulotuen perusteiden ymmärtäminen on edellytys lastensuojelun avohuollossa myönnettävälle taloudelliselle tuelle. Ohjaamalla vanhempia hakemaan Kelasta perustoimeentulotukea, vahvistetaan vanhempien toimintakykyä omien asioiden hoidossa ja itsenäisessä selviytymisessä. Asiakkaalle voidaan tehdä päätös harkinnanvaraisesta toimeentulotuesta tai tehdä etuuskäsittelyohjeistus, jos asiakkaalla on Kelasta päätös toimeentulotuesta.

Lastensuojelussa kohdataan monenlaisia ja ristiriitaisia elämäntilanteita ja niihin liittyviä taloudellisen tuen tarpeita, minkä vuoksi tarvitaan ymmärrystä niistä päätöksenteon periaatteista, joilla annettuja ohjeita voidaan soveltaa. Kelan toimeentulotukilaskurin käyttö on tärkeää, kun perheen taloudellista tilannetta selvitetään [Kelan Toimeentulotuen internetlaskenta](#). Jos lapsen vanhemmalla on omia ongelmia elämänhallinnassa tai aikuisuuden

7.2.2022

toimintakyvyn alenemaa, häntä tuetaan aikuissosiaalityössä. Työ tehdään mahdollisuuksien mukaan lastensuojelun ja aikuissosiaalityön parityönä ja päätös toimeentulotuen myöntämisestä tehdään aikuissosiaalityössä. Vanhempien ja lasten tukeminen erillään ei tuota hyvää ratkaisua, koska vanhempien tilanne on lasten ja nuorten kohdalla merkittävä tekijä perheen selviytymiselle. Lisäksi sosiaalihuollon ja lastensuojelun päämääränä on auttaa ja tukea perheitä itsenäiseen selviytymiseen.

3. Toimeentulon ja asumisen turvaaminen (Lastensuojelulaki 35 §)

Kun lastensuojelun tarve oleelliselta osin johtuu riittämättömästä toimeentulosta, puutteellisista asumisolosta tai asunnon puuttumisesta tai kun mainitut seikat ovat oleellisena esteenä lapsen ja perheen kuntoutumiselle, kunnan on viivytyksettä järjestettävä riittävä taloudellinen tuki sekä korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto.

Vastuu viime sijaisen riittävän toimeentulon turvaamisesta on aikuissosiaalityössä ja Kelassa.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimialalla on ohjeistettu, kuinka toimia niissä puutteellisen asumisen tilanteissa, joissa lastensuojelun sosiaalityöntekijä arvioi tarvittavan asuntolausuntoa. [Asuntopuolto](#)

4. Lastensuojelulain 36 §:n mukaiset avohuollon tukitoimet ja taloudellinen tukeminen

Suurin osa avohuollon tukitoimista on kunnan järjestämisvastuulla. Näitä ovat:

- Tuki lapsen ja perheen ongelmatilanteen selvittämiseen:
Tällä tarkoitetaan lastensuojelussa sosiaalityön keinoin selvitettävää lapsen ja perheen tilanteen arviointia ja asiakassuunnitelman tekemistä ongelmien ratkaisemiseksi tai lieventämiseksi. Akuuttitilanteissa voidaan joutua ratkomaan myös aikuisuuteen liittyviä kysymyksiä kuten asunnon lukonvaihto, toisen vanhemman asuttaminen perheen yhteisen kodin ulkopuolelle ja muita toimenpiteitä lapsen turvallisen kasvuympäristön järjestämiseksi.

Kun lapsi sijoitetaan kiireellisesti tai avohuollon tukitoimena joko vastaanottolaitokseen tai –perheeseen, **sijoituksen aikana tarvittavat välttämättömät lapsen hankinnat** (esim. vaatteet, lääkkeet yms.) hoitaa vastaanottava yksikkö. Nämä asiat kuuluvat vuorokausihintaan ja niistä ei sosiaalityöntekijän tarvitse tehdä yksilöhuollon päätöksiä.

- Lapsen kuntoutumista tukevat hoito- ja terapiapalvelut:

7.2.2022

Lastensuojelun sosiaalityöntekijä edesauttaa siinä, että lapsen terapian ja hoidon tarve arvioidaan julkisessa terveydenhuollossa. Lastensuojelu ei järjestä eikä kustanna psykoterapiaa. Esimerkiksi Helsingin järjestämässä tehostetussa perhetyössä, avoperhekuntoutuksessa ja laitoshoidossa käytetään terapeuttisia työmenetelmiä, mutta kyseessä ei ole terapiapalvelu.

- Tehostettu perhetyö:
Tehostettu perhetyö voi olla joko kaupungin omaa toimintaa tai ostopalveluna toteutettua. Sitä haetaan asiakassuunnitelmaan perustuen lastensuojelun palvelut -yksikön asiakasohjauksen kautta.
- Perhekuntoutus:
Perhekuntoutus voi olla joko kaupungin omaa toimintaa tai ostopalveluna toteutettua. Sitä haetaan lastensuojelun ja perhesosiaalityön asiakasohjauksen kautta asiakassuunnitelmaan perustuen.
- Muut lasta ja perhettä tukevat palvelut ja tukitoimet:
Helsingissä on tarjolla esimerkiksi pienten koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, kriisipäivystystä, ryhmätoimintaa, tukiasuntoja, turvakotipaikkoja, vauvatyötä, nuorten kanssa tehtävää työtä, läheisneuvonpitoa ja multidimensionaalista perheterapiaa (MDFT:tä). Osaa näistä palveluista haetaan lastensuojelun ja perhesosiaalityön asiakasohjauksen kautta, osa järjestyy sosiaali- ja terveystoimialan muiden palvelujen kautta, osa muilta toimialoilta kuten kasvatus ja koulutus tai kulttuuri ja vapaa-aika, osa valtion tai järjestöjen kautta.

5. Taloudellinen tukeminen lastensuojelun avoimuudessa (Lastensuojelulaki 36§, kohta 2)

Lastensuojelun taloudellisesta tukemisesta tehdään aina viranhaltijan päätös, josta syntyy muutoksenhakuoikeus. Lapsen tai perheen taloudellinen tukeminen perustuu pääsääntöisesti asiakassuunnitelmaan. Tällöin asiakassuunnitelmassa on arvioitu ja dokumentoitu lapsen tilanne ja tuen tarve, työskentelyn tavoitteet sekä keinot asetettuihin tavoitteisiin pääsemiseksi. Asiakassuunnitelmasta pitää käydä ilmi, miten taloudellinen tukeminen edistää suunnitelman ja tavoitteiden toteutumista. Taloudellisen tuen päätöksessä on aina mainittava myönnettävä **enimmäissumma**. Taloudellinen tuki voidaan myöntää **kuuttia tai laskua vastaan tai maksusitoumuksena**.

Taloudellisen tuen päätöksiä voidaan tehdä

A) Koulunkäyntiin liittyen:

Taloudellisella tuella voidaan tukea peruskoulun tai toisen asteen tutkinnon loppuun saattamista. Oppivelvollisuus pidentyi täysi-ikäisyyteen saakka

7.2.2022

1.1.2021 lukien ja opiskelu muuttui maksuttomaksi myös alle 18-vuotiaille toisen asteen oppilaitoksessa opiskeleville.

Opiskelijalle maksuttomia ovat:

- opetus
- päivittäinen ruokailu
- opetuksessa tarvittavat oppikirjat ja muut materiaalit
- opetuksessa tarvittavat työvälineet, -asut ja -aineet
- lukion oppimäärän päätteeksi suoritettavan ylioppilastutkinnon suorittamiseksi edellytettävät 5 koetta sekä niiden osalta hylättyjen kokeiden uusiminen
- vähintään seitsemän kilometrin pituiset koulumatkat
- joissakin erityistapauksissa myös majoitus- ja matkakustannukset.

Erityistä harrastuneisuutta painottavissa koulutuksissa tarvittavat henkilökohtaiset välineet, kuten soittimet ja urheiluvälineet, joita opiskelija käyttää myös muutoin kuin opetuksen yhteydessä, jäävät edelleen opiskelijan itsensä maksettaviksi (OVL 17 § 1 mom).

B) Ammatin ja asunnon hankintaan liittyen:

Mikäli perhe saa toimeentulotukea, on selvitettävä kustannusten korvaaminen sitä kautta. Kyseessä voi olla yksin, itsenäisesti asuva nuori, jolloin opintotuen saamisen mahdollisuus on selvitettävä ja/tai nuoren mahdollisuus hakea itse toimeentulotukea.

C) Työhön sijoittumisessa:

Työn aloittamiseen liittyvät hankinnat kuten työvaatteet, työvälineet (kokki, kosmetologi, jalkojenhoitaja, parturi), työmatkat.

D) Harrastuksiin:

Opetus- ja kulttuuriministeriön käynnistämä Harrastamisen Suomen malli -toiminta käynnistyi Helsingissä 19.4.2021. Sen tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten hyvinvointia. Toiminnan tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Koulupäivän jälkeen järjestettävällä toiminnalla tuodaan harrastaminen lähemmäksi myös niitä lapsia ja nuoria, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia kokeilla erilaisia harrastuksia, ja luodaan polkuja pitkäkestoiseen harrastamiseen. Harrastustoimintaa toteutetaan yhteistyössä järjestöjen, seurojen, yritysten ja muiden lapsille ja nuorille harrastustoimintaa järjestävien toimijoiden kanssa.

Ensisijaisesti lastensuojelussa ohjataan lapsia ja perheitä edellä mainitun mallin mukaiseen harrastustoimintaan.

Jos lapselle myönnetään harrastusmenot toimeentulotukilain mukaisesti, ei harrastukseen tältä osin voida enää myöntää lastensuojelulain mukaista taloudellista tukea. Tavoitteena on, että jokaiselle lapselle turvataan

7.2.2022

mahdollisuus harrastaa. Tukea harrastusmenoihin myönnetään todellisten kustannusten mukaan tositteiden perusteella. **Lapsen yksilöllinen tilanne tulee huomioida ja asiakassuunnitelmassa erikseen mainituin perustein voidaan myöntää korkeampia summia** (esim. lapsen kiinnostus ja sitoutuminen kilpaurheiluun, lapsen pitkäaikaisesti harrastaman lajin jatkuvuuden turvaaminen, päivittäistä tukea tarvitsevan lapsen toiminnallinen harrastus.)

Harrastusmenoina voidaan kustantaa esimerkiksi kausi- ja leirimaksut, lisenssit, vakuutukset, välineet, varusteet, kielikerho, koiraharrastus, musiikki- tai urheiluharrastus.

Kohtuullisia harrastusmenoja arvioitaessa voi apuna käyttää alla olevia vuosittaisia euromääriä lasta kohti seuraavasti. Alla olevat summat riittävät harvatahtiseen harrastamiseen.

- alle 3 vuotiaat vain harkinnalla
- 3-6 -vuotiaat 100 euroa
- 7-10 -vuotiaat 350 euroa
- 11-14 -vuotiaat 450 euroa
- 15-17 -vuotiaat 550 euroa vuodessa.

Harrastusrahaa on tarpeen korottaa, jos harrastus on säännöllinen osa lapsen arkea ja edistää lapsen terveyttä ja hyvinvointia ja myönteistä kehitystä. Tällöin voidaan summaa korottaa ja harrastuksella on usein suurempi kuntouttava vaikutus kuin monilla kalliimmilla lastensuojelun tukitoimilla. Korotetut (korvaavat) summat ovat:

- 3-6 -vuotiaat 100 euroa (ei korotusta)
- 7-10 -vuotiaat 500 euroa
- 11-14 -vuotiaat 900 euroa
- 15-17 -vuotiaat 1100 euroa.

E) Läheisten ihmissuhteiden ylläpitämiseen:

Tällaisia menoja voivat olla esimerkiksi ruokaraha toimeentulotukinormin mukaisesti ja kilometrikorvaukset Kelan taksan mukaan lapsen vieraillessa esim. vähävaraisen kummitäidin luona.

Ruokarahan suuruus (Kelan ohje):

Toimeentulotukea hakevalle lapsen kanssa eri taloudessa asuvalle vanhemmalle huomioidaan tapaamispäivien menoina lapsen ruokaraha eli ravintomenojen osuus lapsen iän mukaisesta perusosasta. Ravintomenojen osuus lapsen perusosasta on 49 % perusosan määrästä. Yhden vuorokauden ravintomenot ovat kuukauden ravintomenot jaettuna luvulla 30.

[Toimeentulotuen perusosan määrät 2021](#)

[Kelan matkakorvaus](#) (20 senttiä/km vuonna 2022)

F) Muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämiseen:

7.2.2022

Lastensuojelulain mukainen taloudellinen avustaminen ei ole tarkoitettu kattamaan tavanomaisia jokapäiväisen elämän ravinto-, asumis-, vaate- ja muita kustannuksia. Mikäli perheellä on vaikeuksia selviytyä arkielämän tavanomaisista kustannuksista (esim. ruoan hankinnasta, vuokranmaksusta, muuttokuluista, kodin tarvikkeiden ja koneiden hankinnasta, lasten vaatteiden hankinnasta, lääkkeiden hankinnasta), ohjataan perhe hakemaan Kelasta perustoimeentulotukea ja tarvittaessa lastensuojelun sosiaalityöntekijä voi myöntää ehkäisevää toimeentulotukea ilman Kelan perustoimeentulotukipäätöstä. Lastensuojelun sosiaalityöntekijän tulee tehdä parityötä aikuissosiaalityön työntekijän kanssa, mikäli perheen aikuiset tarvitsevat tukea ja ohjausta lapsen perustarpeista huolehtimiseen.

On tarkoin harkittava, mitä tällaisella päätöksellä myönnetään. Päätös on varattava harvinaisiin, erityistä harkintaa edellyttäviin kuluihin kuten esimerkiksi: ”Myönnetään tädin käräjäoikeuden hakemuslaskuun 260 euroa, joka maksetaan suoraan laskuttajalle liitteenä olevan laskun mukaisesti. Tädille on haettu oheishuoltajuutta yhdessä vanhempien ja lastensuojelun sosiaalityöntekijän kanssa. Sovittu, että käräjäoikeuden maksu maksetaan lastensuojelusta.”

Isoista, pitkäkestoisista tukipäätöksistä on konsultoitava esihenkilöä.

On myös arvioitava taloudellisen avustamisen päätöksen merkitys asiakkuuden keston kannalta. Lastensuojelussa pyritään siihen, että asiakkaan tilanne paranee eikä hän enää tarvitse lastensuojelun asiakkuutta. Lastensuojelun asiakkuuteen ei voi jäädä pelkistä taloudellista syistä.

Sosiaalityöntekijälle tulee toisinaan tilanteita, joissa hän miettii, kuinka ratkaista perheen tai lapsen avun tarve. Tällöin on syytä konsultoida palvelujen asiakasohjausyksikköä ja omaa esihenkilöä. Lastensuojelun ostopalvelut on kilpailutettu ja niihin tarvitaan palvelun osoittaminen ja hankintapäätös.

Sosiaalityöntekijän on arvioitava, mihin tukea tarvitaan ja perusteltava, kuinka taloudellinen tuki auttaa lasta. Pelkkä toteamus lastensuojelullisen perustein ei riitä. Lapsiperheen ruokaraha, raivaussiivous, vuokrarästiasia, muuttokulut, lukkojen vaihto, vanhemman kuntoutumiseen liittyvät kulut (esim. päihdehoito, terapian omavastuuosuudet), hoidosta aiheutuvat matkakulut (bussi- tai junaliput, taksimatkat yms.) on selkeästi aikuisuuteen kuuluvaa pulmaa, joka ei kuulu lapsen asiakassuunnitelmaan ja ei ole siten lastensuojelulain mukaan perusteltavissa (paitsi akuuttitilanteissa). Mikäli lastensuojelussa päädytään tekemään aikuiselle päätöksiä, on käytettävä toimeentulotukilakia.

Lastensuojelulain 36 §:n mukainen taloudellinen tukeminen on

7.2.2022

harkinnanvaraista ja tarvittaessa siitä tehdään kielteinen päätös. Kielteinen päätös perustellaan esimerkiksi seuraavasti; harrastus ei perustu asiakassuunnitelmaan tai lapsi ei osallistu tuettuun harrastukseen säännöllisesti tai perheelle on jo järjestetty muita, monipuolisia avohuollon tukitoimia. Päätös on muutoksenhakukelpoinen, ja siitä voi valittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan jaostoon.

6. Taloudellinen tukeminen sijoituksen aikana (Lastensuojelulaki 49 §)

Lapsi voi olla sijoitettuna sijaishuolto paikassa joko huostaanotettuna tai avohuollon tukitoimena.

Lapsen asiakassuunnitelmaan kirjataan sijaishuollon tarkoitus, tavoitteet ja tukitoimet lapsen yksilöllisen tarpeen mukaan. Osana asiakassuunnitelman sisältöä sovitaan myös lapsen kotiharjoittelusta ja mahdollisesta muusta yhteydenpidosta ja lomailuista läheisten luona. Hoito- ja kasvatussuunnitelmassa tarkennetaan asiakassuunnitelmaan kirjattuja tavoitteita ja toimenpiteitä sijaishuollossa. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä voi järjestää lapsen tarvitsemia palveluita tilaamalla ne ohjeistuksen mukaisesti lastensuojelun palvelut -yksikön asiakasohjauksesta tai järjestämällä muuta tukea lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan. Palvelun hankinnasta päättää hankintavaltuudet omaava viranhaltija.

Sijaishuollon aikana vanhempia tuetaan vanhemmuudessa. Mikäli vanhemmilla on toimintakyvyn puutteita aikuisuudessa ja elämänhallinnassa, tehdään yhteistyötä aikuissosiaalityön kanssa. Mikäli perheellä on vaikeuksia selviytyä arkielämän tavanomaisista kustannuksista, ohjataan perhe hakemaan perustoimeentulotukea Kelasta.

Lapsi ostopalveluyksikössä

Kaikki Helsingin kaupungin ostopalvelusopimuksen mukaiseen laitoshuoltoon, ammatilliseen perhekotiin tai ostopalveluperheisiin sijoitetun lapsen hoitoon, kasvatukseen, opetukseen ja kuntoutukseen liittyvät kustannukset kuuluvat hoitovuorokauden hinnan sisältöön eli sijaishuolto paikka vastaa niistä.

Lapsen ja hänen perheensä yhteydenpidon osalta on sovittu, että sijaishuolto paikka korvaa perheen matkakustannukset sijaishuolto paikkaan kerran kuukaudessa. Mikäli lapsen perhe vierailee sijaishuolto paikassa asiakassuunnitelmassa sovitulla tavalla useammin kuin kerran kuukaudessa, korvataan lastensuojelusta matkakustannukset vanhemmille ja läheisille. Perheelle myönnetään maksusitoumus matkoihin julkisilla kulkuvälineillä tai heille voidaan maksaa henkilöautolla tehdyistä matkoista Kelan kilometrikorvauksen suuruinen summa.

7.2.2022

Lapsi omassa lastenkodissa

Helsingin kaupungin omien laitoshoidon yksiköiden palveluun sisältyvät vastaavat kustannukset kuin ostopalveluyksiköillä.

Laitohoito: Hoitovuorokauden hinnan sisältö, puitesopimukset 1.1.2019 - 31.12.2022

Hoitovuorokausihinta kattaa **kaikki** lapsen hoitoon, kasvatukseen ja ylläpitoon kuuluvat menot ja palvelukuvauksissa palveluntuottajalle määritellyistä vastuista aiheutuvat kustannukset. Alla on lueteltu **tavanomaisempia** sopimushintaan sisältyviä menoja.

A. Lapsen hoito ja kasvatus

- perustuu yksilölliseen ja tavoitteelliseen hoito- ja kasvatussuunnitelmaan
- turvallisuuden takaaminen
- lapsen hoiva, huolenpito ja valvonta
- tilapäinen kotiopetus
- toisen asteen opetuksen kirjat ym. tarvikkeet

B. Lapsen perustarvikkeet

- riittävä, monipuolinen ruokailu yksilöllisesti lapsen tarpeet huomioon ottaen
- hygieniatarvikkeet
- vaatetus tai vaateraha
- voimassa oleva henkilökortti ja tarvittaessa passi
- parturi tai kampaaja
- lapsen matkapuhelin ja kohtuulliset käyttökustannukset
- harrastuskustannukset (myös koulun retket ja leirikoulut) ja harrastusvälineet
- lastensuojelulain 55 §:n ja elatustukilain 9 §:n mukainen käyttövara
- lomien aikana toimeentulotuen laajan perusosan mukainen päiväkorvaus lomapaikkaan
(mukaan lukien lähtöpäivä ja tulopäivä)
- Hoitajakson päättyessä lapsi tai nuori saa hänelle ostetut henkilökohtaiset tarvikkeet, vaatteet, harrastusvälineet ja apuvälineet mukaan, pois lukien asunnon kalusto.

C. Lapsen verkoston ja perheen kanssa työskentely

- työskentely perheen ja verkoston kanssa koko sijoituksen ajan
- neuvotteluihin ja viranomaistapaamisiin liittyvät yöpymiset
- laitosten omien asiakastapaamisten tulkki-kustannukset
- perheen sovitusta vierailusta yksikköön kerran kuukaudessa aiheutuvat kustannukset
(ruokailu ja matkat). Matkat julkisilla kulkuvälineillä tai korvaus oman auton käytöstä
Kelan voimassa olevan kilometrikorvauksen mukaisesti

7.2.2022

D. Terveiden- ja sairaanhoito

- terveyden- ja sairaudenhoito, rokotukset, lääkkeet ja asiakasmaksut
- terapioiden omavastuuosuudet
- perushammashoito
- päihde- ja huumeetastus
- näöntarkastus, silmälasien ja/tai piilolasien hankinta

E. Kuljetuspalvelut

- terveyden ja sairauksien hoitoon sekä terapioihin liittyvät kuljetukset
- luvattoman poistumisen jälkeinen etsiminen ja takaisin haku
- kuljetukset neuvotteluihin ja viranomaistapaamisiin
- kuljetukset kotiin tai muuhun lomapaikkaan ja takaisin sekä tarvittavat matkaliput
- kuljetukset opintoihin ja harrastuksiin

Lapsi kaupungin omassa perhehoidossa

Helsingin kaupungin omille toimeksiantosopimussuhteisille perhehoitajille maksetaan perhehoidon palveluista hoitopalkkio, kulukorvaus sekä käynnistämiskorvaus, joka kattaa sijoituksen tarvitsemat alkuvaiheen hankinnat. Kulukorvaus kattaa perhehoidossa olevan lapsen ravinnosta, asumisesta, harrastuksista, henkilökohtaisista tarpeista ja muusta elatuksesta aiheutuvat tavanomaiset menot, lapselle maksettavat käyttövarat sekä ne tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata. Kulukorvauksen lisäksi perhehoitajalle voidaan korvata sellaisia lapsen yksilöllisistä tarpeista johtuvia esim. kuntoutuksen ja terveydenhuollon suuria erityiskustannuksia, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata ja joiden ei katsota sisältyvän kulukorvaukseen. Näistä korvauksista tehdään päätös, joka ei ole muutoksenhakukelpoinen. Päätökseen liitetään ohje asian käsittelemiseksi hallintoriitana.

Sosiaalityöntekijän harkinnalla voidaan maksaa lapsen lomapaikkaan toimeentulotukilain perusosan mukainen päiväkorvaus. Perhehoitolaki 17 §

Lapsen ollessa sijoitettuna Helsingin kaupungin toimeksiantosopimussuhteiseen perhehoitoon, korvataan lastensuojelusta yhteydenpitoon liittyvät matkakustannukset vanhemmille ja harkinnan mukaan vähävaraisille läheisille. Perheelle myönnetään maksusitoumus matkoihin julkisilla kulkuvälineillä tai heille voidaan maksaa henkilöautolla tehdyistä matkoista Kelan kilometrikorvauksen suuruinen summa.

Lapsi kotiin sijoitettuna

- Lapsen ja perheen taloudelliseen tukemiseen liittyviä poikkeustilanteita:
- Sijaishuollon muutospäätöksellä kotiin sijoitetun lapsen osalta etuuksien perintä päätetään. Lapselle voidaan lastensuojeluvaroista hankkia välttämättömiä huonekaluja ja tarvikkeita yleisten toimeentulotuen normien mukaisesti. Mikäli perheellä on aikuissosiaalityön tai Kelan

7.2.2022

toimeentulotuen asiakkuus, ohjataan perhe hakemaan taloudellista tukea aikuispalveluista. Jos lapsi on sijoitettuna kotiin ja perheellä on oikeus toimeentulotukeen, eikä Kela maksa lapsen osuutta, niin lapsen perusosa maksetaan vanhemmalle lastensuojelusta.

- Sijaishuollon muutospäätöksellä kotiin sijoitetun lapsen kohtuullisia harrastuskustannuksia, toisen asteen opintoihin liittyviä erityisiä hankintoja sekä muihin erityisiin kustannuksiin voidaan myöntää tukea samoilla periaatteilla kuin lastensuojelun avohuollossa.

7. Lapsi jälkihuollossa

Jälkihuollon tukitoimet rakennetaan aina lapsen yksilöllisen tarpeen mukaan ja suunnitelmallisesti yhteistyössä viranomaisten kanssa. Kun riittämätön toimeentulo, puutteelliset asumisolot tai asunnon puuttuminen ovat olennaisena esteenä jälkihuollon piirissä olevan lapsen kuntoutumiselle, kunnan on viivytyksettä järjestettävä riittävä taloudellinen tuki sekä korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto. [Lastensuojelulaki 76 - 76 a §](#)

8. Lapsen itsenäistymisvarat

Kun lapsi on sijoitettu kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena, lastensuojelulain 40 §:ssä tarkoitettua sijaishuoltoa tai jälkihuoltoa koskevien säännösten mukaisesti, hänen itsenäistymistään varten on kalenterikuukausittain varattava määrä, joka vastaa vähintään 40 prosenttia hänen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista tuloistaan, korvauksistaan tai saamisistaan. Määrää laskettaessa ei lapsilisää kuitenkaan oteta huomioon.

Sosiaaliviranomaisen on annettava selvitys itsenäistymisvarojen kertymisestä ja maksamisesta sijoituksen päätyttyä ja huoltajan, edunvalvojan tai 15-vuotiaan lapsen sitä pyytäessä myös sijoituksen aikana. [Itsenäistymisvarat \(LsL 77 §\)](#)

Lisätiedot:

lastensuojelun sosiaalityön
päällikkö (avohuolto)

lastensuojelun sosiaalityön
päällikkö (sijaishuolto)

toiminnansuunnittelija

7.2.2022

---

sosiaali- ja terveystoimialan
toimialajohtaja

perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja

Postiosoite

PL 6000

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen Linja 4 A

00530 Helsinki

www.hel.fi/sote

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504